

POEMA A UN BANDOLER

En motiu de la celebració d'unes conferències organitzades per L'ASSOCIACIÓ ARQUEOLÒGICA DE GIRONA, una d'elles sobre «El bandolerisme a la Catalunya Moderna». En agraïment a la nostra Entitat, com també a la històriadora Carme Panella que amb la seva narrativa clara i entenedora, va saber acostar-nos a la Catalunya dels nostres avantpassats.

Em presento a tots vostès
com la figura central
dels antics bandolers,
de la Catalunya Feudal.

Vaig néixer a Viladrau ple de vida,
pel Montseny i les Guïlleries guardat;
com un cavall sense brida
el vent em guardava la fugida,
dalt la muntanya i el penya-segat.

Deien que era un home molt perillós;
per la justícia, «gitat de pau i treva»,
més d'un terç reial cercant redós
va sortir-ne ben galdós
al voler travessar nostra lleva.

Els senyors feudals em contractave
quan arribava un lladre nou,
i amb els diners que ells em donaven,
menjava i dormia en un llit ben tou.

Els «Nyerros» que amb mi venien
eren gent d'espardenya ben lligad,
quan cobraven reien i bevien
anaven al mas quan podien,
amb la daga a la faixa amorrada.

Pero vaig voler tornar amb la mar
treballant com un ase de lluna a sol,
per pagar els deutes del meu pare
que havia mort pobre i sense consol.

Havia de pagar al virrei els delme,
al senyor guardar-li el porc més gras
al bisbe per dir misses i espelmes,
i jo amb el paper feixuc de l'escarràs.

Fins que vaig dir-me:
Janot, mira que ne'ts de masell,
no protestis i prepara el farcell
que els que manen tenen sempre la raó;
via fora o et llevaran la pell
al bell mig de la plaça major.

Emprengué novament les armes
fent contenta la meva gent,
celebrant-ho sota les baume
sommiant dies d'èxit creixent.

Amb els anys, no tot va ésser omplir la gerra;
lluïtarem també pel poble català,
pam a pam férem la guerra
contra els que ens volien esclavitzar.

Pero una nit, ferit i amb les forces minvades
deixant reposar el meu cos adolorit,
sentí cridar el centinella tres vegades,
! !Nyerros; via fora que ens han traït! !

Sortírem tots com llops d'urpes esmolades
voleiant llampecs i espases ensangrentades
en mig d'un infern d'udols i foc maleït.
Eren masses clavant-me punyalades,
veié que tenia les hores contades
quan m'atravessaren amb la daga al pit.

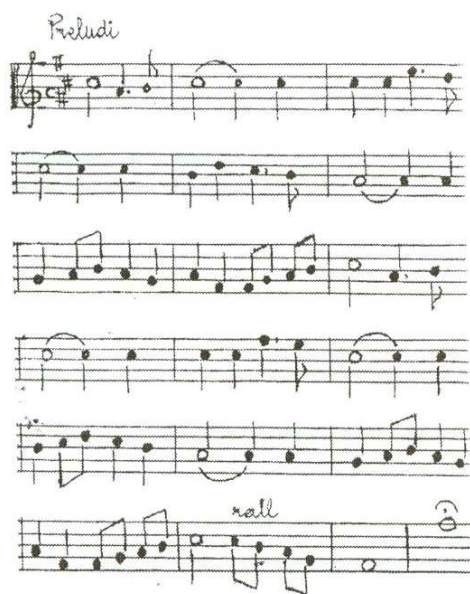
No cantà el Gall aquella matinada.
Ni l'esperver deixà veure cap senyal.
A Barcelona una ombra penjada
mostrava amb horror el seu final.

Als pobles en les llars, com lluernes
encenien una llàntia al seu record;
a Viladrau places, fonts i tavernes
ploraven al catalanista de tot cor.

El «fadrí» espolsà el boll de la palla
esperant amagat dalt del port,
i es que el traidor, te la fa i calla.
Diu que busquen un bandoler de talla,
aquí hi ha la meva espasa amb fulla d'or.

Mentre el poble parlant a cau d'orella
es deien amb veu de sanglot.
Ara a don Joan de Serrallonga,
ja sabem qui la mort.

El vell bandoler.

Eloi Prat i Horta
Girona, març 1997.